

РОБЪРТ ШЕКЛИ ЧУДОВИЩАТА

Превод от английски: Владимир Германов, 1996

chitanka.info

Кордовир и Хум стояха на скалистия планински връх и наблюдаваха как се случва новото. И двамата се чувстваха доста добре в тази връзка. Това несъмнено беше най-новото нещо, което се случваше от доста време.

— Между другото, слънчевите лъчи се отразяват от него и то блести — отбеляза Хум. — От метал е, бих казал.

— Съгласен съм — отвърна Кордовир. — Но какво го крепи във въздуха?

Двамата се вгледаха съсредоточено в долината, където се случваше новото. Над земята висеше продълговат обект. От единия му край излизаше субстанция, напомняща огън.

— Крепи се върху огъня — каза Хум. — Това би трябвало да е очевидно дори и за твоите старчески очи.

Кордовир се надигна още по-високо върху дебелия си опашка, за да погледне по-добре. Обектът докосна земята и огънят изчезна.

— Дали да слезем, за да го видим по-хубаво? — попита Хум.

— Добре, мисля, че имаме време... Чакай! Какъв ден сме днес?

Хум пресметна наум, после отговори.

— Петият ден на Лугат.

— Проклятие! — възкликна Кордовир. — Трябва да се прибера у дома, за да убия жена си.

— До залез има още няколко часа — отбеляза Хум. — Мисля, че имаш време и за двете.

Кордовир не беше много сигурен.

— Не искам да закъснявам.

— Добре тогава. Знаеш колко съм бърз — успокои го Хум. — Ако стане късно, ще се върна преди теб и ще я убия аз. Какво ще кажеш?

— Ти си добър приятел — благодари Кордовир на по-младия мъж и двамата запълзяха надолу по планинския склон.

* * *

Спряха пред металния обект и се изправиха на опашки.

— Доста по-голямо е, отколкото мислех — отбеляза Кордовир и го измери с око. Прецени, че е малко по-дълъг от селото им и почти

наполовина дебел. Пропълзяха веднъж в кръг около него и забелязаха, че металът е обработван, вероятно от човешки пипала.

По-малкото слънце в далечината вече бе залязло.

— Струва ми се, че е време да се връщаме — каза Кордовир, когато забеляза, че светлината намаля.

— За мен времето е напълно достатъчно — отвърна Хум и раздвижи мускулите си добродушно.

— Да, но човек все пак предпочита сам да убие жена си.

— Както искаш. — Двамата се отправиха към селото с бързо темпо.

У дома жената на Кордовир привършваше вечерята. Както изискваше етикета, тя седеше с гръб към вратата. Кордовир я уби с един-единствен рязък удар с опашка, изтегли трупа ѝ навън и седна да се нахрани.

След вечерята и медитацията, отиде на Събранието. Хум, с нетърпението на младите, вече бе там и разказваше за металния обект. Може би е пропуснал вечерята, помисли си Кордовир неодобрително.

След като младежът свърши, Кордовир добави собствените си наблюдения. Единственото, което всъщност добави, беше една идея: Че металният обект може би съдържа интелигентни същества.

— Кое те кара да мислиш така? — попита Мишил, друг старейшина.

— Фактът, че когато обектът се спускаше, отдолу излизаше огън — отговори Кордовир. — Също така и фактът, че огънят изчезна, когато обектът кацна на повърхността. Твърдя, че го е угасило някакво същество.

— Не е задължително — възрази Мишил.

Мъжете обсъждаха темата до късно през нощта, после закриха Събранието, погребяха убитите жени и се разотидоха по домовете си.

Докато лежеше в тъмнината, Кордовир си даде сметка, че все още не е наясно с отношението си към новото нещо. Ако наистина съдържаше интелигентни същества, щяха ли те да са морални? Имаха ли чувство за добро и зло? Усъмни се и заспа.

На следващата сутрин всички мъже от селото отидоха при металния обект. Това бе правилно, защото функцията на мъжете беше

да проверяват всички нови неща и да ограничават разрастването на женското население. Образуваха кръг около обекта и започнаха да се чудят какво ли има вътре.

— Струва ми се, че има човешки същества — отбеляза Есктел, по-големият брат на Хум. Кордовир разклати цялото си тяло в знак на несъгласие.

— По-вероятно е да са чудовища — каза той. — Ако вземеш предвид...

— Не е задължително — прекъсна го Есктел. — Помисли си за логиката на нашето физическо развитие. Едно-единствено фокусиращо око...

— Но във великото Вън може би съществуват много непознати раси, повечето от тях нечовешки. В безкрайността...

— Все пак — прекъсна го отново Есктел, — логиката на нашето...

— Както казах — продължи Кордовир, — шансът да приличат на нас е безкрайно малък. Превозното им средство например... Ние бихме ли построили...

— Но от чисто логическа гледна точка — възрази Есктел, — можеш да съдиш, че...

Това беше третото прекъсване. С едно рязко движение на опашката Кордовир запрати Есктел към металния обект. Той се свлече на земята мъртъв.

— Често съм си мислел, че брат ми е досадник — отбеляза Хум. — За какво говореше?

Но Кордовир не успя да продължи. Парче метал от обшивката на обекта се раздвижи, вдигна се нагоре със скърцане и се появи същество.

Кордовир веднага разбра, че е бил прав. Нещото, което изпълзя навън, имаше две опашки. Цялото бе покрито с нещо, което отчасти беше метал, отчасти кожа. А какъв цвят беше само! Кордовир потрепери.

Нещото имаше цвят на мокра, одрана плът.

Всички селяни се отдръпнаха назад, за да видят какво ще направи нещото. В началото не направи нищо. Стоеше на металната повърхност и облият му най-горен край се завъртя на едната и на другата страна. Нямаше никакви други движения на тялото, които да

придадат някакво значение на жеста. Най-накрая нещото вдигна двете си пипала и издаде звуци.

— Мислиш ли, че се опитва да каже нещо? — попита Тихо Мишил.

На дупката в метала се появиха още три същества, които носеха в пипалата си метални пръчки. Размениха помежду си звуци.

— Те определено не са хора — каза Кордовир твърдо. — Следващият въпрос е дали са морални същества.

Едно от нещата се плъзна надолу по металната стена и се изправи на земята. Останалите насочиха металните си пръчки надолу. Всичко това приличаше на някаква религиозна церемония.

— Възможно ли е нещо толкова ужасно да е морално? — попита Кордовир и кожата му потрепери от отвращение. Отблизо съществата бяха по-противни, отколкото изобщо би могъл да сънува. Кръглото нещо в горния край на телата им може и да е глава, реши той, макар че не приличаше на никоя глава, която някога бе виждал. А в средната част на тази глава! Вместо гладката, издаваща характера повърхност, имаше повдигнат ръб. От двете му страни се виждаха две кръгли вдлъбнатини, в които пък имаше подутини. А в долната част на главата — ако това изобщо беше глава — имаше бледочервеникав разрез. Кордовир предположи, че това може да мине за уста, но ако напрегнеш въображението си.

Имаше и други особености. Тези същества бяха конструирани по начин, който издаваше наличието на кости! Движенията на крайниците им не бяха гладките и плавни движения на човешките същества. По-скоро приличаха на чупене на клони на дървета.

— Боже мой, Ти горе на небето! — възкликна Гилриг, мъж на средна възраст. — Трябва да ги убием, за да ги отървем от нещастията им!

Другите мъже изглежда приемаха нещата по същия начин, защото жителите на селото пристъпиха напред.

— Чакайте! — извика един от младежите. — Нека покоммуникираме с тях, ако това е възможно! Не е изключено и да са морални същества. Вън е голямо и всичко е възможно, не забравяйте!

Кордовир беше за незабавно унищожаване, но съселаните му започнаха да обсъждат въпроса помежду си. Хум, с присъщата си самонадеяност, се приближи до стъпилото на земята нещо.

— Здравсти — каза той.

Нещото отговори нещо.

— Не разбирам — отбеляза Хум и пропълзя назад. Съществото размаха начупените си пипала — ако това бяха пипала — и посочи към едното от двете слънца. Издаде звук.

— Аха, топло е, нали? — възкликна Хум весело.

Съществото посочи към земята и издаде друг звук.

— Съгласен съм — каза Хум. — Грозен си като самия грях.

След малко селяните огладняха и запълзяха назад към селото си. Хум остана и се заслуша в звуците, които издаваха съществата. Кордовир го чакаше.

— Знаеш ли — заговори младежът на Кордовир, когато си тръгнаха, — мисля, че искат да научат езика ни. Или ние да научим техния.

— Не го прави — възрази Кордовир, защото съзря неясните очертания на едно голямо зло.

— Мисля, че ще го направя — промърмори Хум. Двамата заедно се изкачиха по скалите към селото.

Същия следобед Кордовир отиде до кошарата за резервни жени и поиска официално от една девойка да владее къщата му за двацет и пет дни. Естествено, тя прие с радост.

На връщане Кордовир срещна Хум, който също бе тръгнал към кошарата.

— Току-що убих жена си — обясни младежът. Беше излишно да го казва, защото поради каква друга причина би се отправил към резервните жени?

— Утре ще ходиш ли пак при съществата? — попита го Кордовир.

— Може би — отвърна Хум. — Ако не се появи нищо ново.

— Важното е да разберем дали са морални, или са чудовища.

— Така е — съгласи се Хум и запълзя по пътя си.

Същата вечер, след храненето, пак се състоя Събрание. Всички селяни се съгласиха, че нещата не са човешки същества. Кордовир твърдеше упорито, че самият им външен вид премахвал всякаква възможност за това. Нищо толкова злоещо не би могло да притежава

морални принципи, чувство за добро и зло и, най-вече, понятие за истината.

Младите мъже не се съгласиха, вероятно поради факта, че напоследък не бе имало нови неща. Те изтъкнаха, че металният обект сигурно е бил изработен от интелигентни същества, че интелигентността, според аксиомата, означава способност за диференциране. Диференцирането е между добро и зло.

Спорът беше възхитително хубав. Олгодел се противопостави на Араст, за което той го уби. Маврт, в необичаен за такова кротко същество пристъп на гняв, уби тримата братя Холиан и самият той бе убит от Хум, който пък бе станал дребнав. Чуваше се, че дори и резервните жени спорят по въпроса в кошарата си, в ъгъла на селото.

Уморени и щастливи, селяните отидоха да си легнат.

През следващите няколко седмици споровете не престанаха. Все пак, животът си течеше до голяма степен както обикновено. Жените излизаха сутрин, събираха храна, приготвяха я, снасяха яйца. Яйцата се отнасяха при резервните жени, за да ги мътят. Както обикновено, на всеки осем жени се раждаше по един мъж. На двайсет и петия ден от всеки брак или дори по-рано, всеки мъж убиваше жена си и отиваше да си вземе друга.

Мъжете често ходеха до кораба, за да слушат как Хум учи езика. След време, когато се отегчиха, продължиха да скитат из планините и горите, за да търсят нови неща както обикновено.

Чужденците не се отдалечаваха от кораба си, освен когато Хум беше с тях.

Двайсет и четири дни след пристигането на нечовеците, Хум обяви, че може да комуникира с тях по някакъв начин.

— Казват, че идват от много далеч — обяви той пред съселаните си една вечер. — Твърдят, че са от два пола, като нас, и че са човеци, като нас. Казаха ми, че имало причини да изглеждат така, но това не го разбрах много добре.

— Ако приемем, че са човеци — отбеляза Мишил, — всичко, което кажат, ще бъде вярно.

Останалите поклатаха глави в знак на съгласие.

— Казаха, че не биха искали да смуцават живота ни, но щяло да им е много интересно да го наблюдават. Искат да дойдат в селото, за да го разгледат.

— Не виждам защо не — заяви един от по-младите мъже.

— Не! — възкликна Кордовир. — Давайте път на злото! Тези чудовища са коварни! Убеден съм, че са способни да... да не казват истината! — Другите старейшини се съгласиха, но когато настояха Кордовир да подкрепи злостното си обвинение с доказателства, той не успя.

— В края на краищата — заяви Сил, — това че приличат на чудовища не ти дава право да твърдиш, че мислят като чудовища.

— Дава ми — възрази Кордовир, но всички гласуваха против него.

Хум продължи:

— Предложиха ми... или на всички нас, не съм сигурен... разни метални предмети, които според тях можели да вършат най-различни неща. Не обърнах внимание на това нарушаване на етикета, защото те не са запознати с него.

Кордовир кимна. Младежът започваше да пораства. Започваше да показва, най-после, че е придобил някакво възпитание.

— Искат да дойдат в селото утре.

— Не! — извика Кордовир, но гласовете на мнозинството бяха против него.

— А, между другото — добави Хум, когато Събранието започна да се разотива, — те са довели със себе си няколко жени. Онези, чиито усти са много червени, те са жените. Би било интересно да видим как мъжете им ги убиват. Утре е двацет и петият ден от пристигането им.

На следващия ден нещата дойдоха до селото, като изпълзяха нагоре по скалите бавно и мъчително. Селяните успяха да забележат колко несигурни са крайниците им и колко непохватни са движенията им.

— Никаква красота няма у тях — промърмори Кордовир. — И всички са еднакви.

В самото село чужденците се държаха съвършено неприлично. Пропълзяваха в колибите и около тях, пулеха се към кошарата с резервните жени, взираха се в селяните през разни неща — черни и блестящи.

Някъде към средата на следобед Рантан, един от старейшините, реши, че е време да убие жена си, така че избута настрана съществата, които разглеждаха колибата му, и отне живота ѝ с няколко удара.

Веднага две от съществата започнаха да бърборят помежду си и бързо се отдалечиха.

Едното имаше червена уста и беше жена.

— Сигурно си е спомнил, че е време да убие жена си — отбеляза Хум. Селяните зачакаха, но не се случи нищо.

— Може би — каза Рантан, — иска някой друг да я убие вместо него. Сигурно такъв е обичаят им.

Без повече приказки, той срязва женското същество с опашката си.

Мъжкото същество вдигна страхотен шум и насочи металната пръчка към Рантан. Рантан падна мъртъв.

— Това е странно — отбеляза Мишил. — Питам се дали не е признак на неодобрение?

Нещата от металния обект — общо осем на брой — застанаха в тесен кръг. Едното държеше мъртвата женска, а останалите стискаха металните си пръчки, насочени във всички посоки. Хум се приближи и ги попита какво не е наред.

— Не разбирам — обясни той след това. — Употребиха думи, които не съм научил. Все пак схванах, че не са доволни.

Чудовищата отстъпваха. Един друг селянин, който бе решил, че е време, уби жена си на прага на колибата. Групата чудовища спря и забръщолеви. После повикаха Хум.

След разговора си с тях, Хум започна да движи тялото си удивено.

— Ако съм разбрал правилно — обясни той, — те ни заповядват повече да не убиваме жените си!

— Какво!? — извикаха Кордовир и неколцина други.

— Ще попитам пак.

И Хум отново влезе в разговор с чудовищата, стиснали метални пръчки в пипалата си.

— Точно така — каза той след малко и без повече обяснения замахна с опашка. Запрати едно от съществата чак в другия край на селския площад. Останалите стиснаха още по-здраво пръчките си и бързо заотстъпваха.

Когато си отидоха, селяните преброиха седемнайсет мъртви мъже. Поради някаква причина самият Хум не беше пострадал.

— Сега ще ми повярвате ли? — изкрещя Кордовир. — Тези създания умишлено изрекоха неистина! Заявиха, че няма да ни закачат, а после убиха седемнайсет наши! Това е не само неморален акт, но и организирано убийство!

Човешкото въображение просто не можеше да го побере.

— Предумишлена неистина! — крещеше Кордовир светотатството, поболял се от ненавист. Мъжете рядко говореха за възможността някой да говори неистини.

Когато напълно осъзнаха какво означава понятието *неистинно съществуване*, селяните се изпълниха с гняв и отвращение. И на всичкото отгоре чудовищата бяха извършили организирано убийство!

Сякаш най-лошите кошмари се бяха превърнали в реалност. Изведнъж стана ясно, че онези същества не убиват жени. Явно им позволяваха да се плодят неограничено. Дори само мисълта беше достатъчна, за да накара един силен мъж да повърне.

Резервните жени излязоха от кошарата си и заедно с омъжените настояха да разберат какво се е случило. Когато им казаха, се възмутиха два пъти повече от мъжете, защото такава е женската природа.

— Убийте ги! — крещяха резервните жени. — Не им позволявайте да променят живота ни! Не им позволявайте да ликвидират морала!

— Така е — каза Хум тъжно. — Трябваше да го предвидя.

— Да бъдат убити незабавно! — извика една жена. Тъй като беше резервна, засега нямаше име, но пък за компенсация имаше пламенен характер.

— Ние жените желаем да водим морален, приличен живот и да мътим яйца в кошарата, докато ни дойде времето за брак. Как бихме могли да искаме повече!? Тези чудовища ще унищожат начина ни на живот! Ще ни направят също толкова ужасни, колкото са те самите!

— Сега вече разбрахте! — крещеше Кордовир на мъжете. — Предупредих ви, казах ви го, но не ми обърнахте внимание! По време на криза младите мъже трябва да слушат по-възрастните!

В гнева си той уби двама младежи само с един удар на опашката си. Селяните го аплодираха.

— Да ги прогоним — не преставаше Кордовир, — преди да са ни унищожили!

Всички жени се втурнаха да се справят с пришълците.

— Те имат убиващи метални пръчки — отбеляза Хум. — Жените знаят ли това?

— Съмнявам се — отвърна Кордовир. Сега изглеждаше напълно спокоен. — По-добре отиди да им кажеш.

— Уморен съм — каза Хум намръщено. — Аз превеждах. Защо не отидеш ти?

— О, хайде да отидем и двамата — ядоса се Кордовир, отегчен от вечно променящите се настроения на младежите. Придружени от половината жители на селото, те тръгнаха след жените.

Настигнаха ги на билото, от което се виждаше металният обект. Хум им каза за убиващите пръчки, докато Кордовир размишляваше как да бъде решен проблемът.

— Търкаляйте върху тях камъни — каза той на жените след малко. — Може би металът на летящия им предмет ще се счупи.

Жените се заеха да бутат камъни надолу по склона с огромна енергия. Някои от камъните отскочиха от металната обшивка. В същия миг откъм предмета долетя огън и няколко жени паднаха мъртви. Земята потрепери.

— Да се връщаме — каза Кордовир. — Жените се справят добре, а от това клатене на земята ми се вие свят.

Заедно с останалите мъже се отдалечи на безопасно разстояние и продължи да наблюдава какво става.

Жените умираха постоянно, но бройката им се попълваше от жени от други села, които също бяха чули за заплахата. Сега те се сражаваха за домовете си, за правата си и бяха по-ожесточени, отколкото би могъл да бъде който и да било мъж. Обектът изпращаше огън по целия склон, но по този начин се откъртваха още повече камъни, които също се търкаляха към него. Най-накрая и от долния му край изригна силен огън.

Започна срутване, само че обектът успя да се издигне във въздуха точно навреме. В началото едва не се блъсна в планината, но после застана неподвижно и скоро се превърна в черна точка на фона на по-голямото слънце. После изчезна.

Същата вечер стана ясно, че са убити 53 жени. Това не беше лошо, защото този акт подпомагаше ограничаването на излишната женска популация. Сега проблемът бе дори още по-сериозен, защото наведнъж бяха загинали и седемнайсет мъже.

Кордовир се чувстваше особено горд от себе си. Собствената му жена бе загинала геройски в сражението, но той веднага си взе друга.

— По-добре е в продължение на известно време да убиваме жените си на по-малки интервали — каза той една вечер пред Събранието. — Докато положението се нормализира.

Оцелелите жени го чуха от кошарата и аплодираха думите му.

— Чудя се, къде ли са отишли онези същества — каза Хум и постави въпроса за разглеждане пред всички.

— Вероятно са отишли да поробят някоя беззащитна раса — предположи Кордовир.

— Не е задължително — намеси се Мишил и вечерният спор започна отново.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.